

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Bożena Chłopecka</i>
Protokolant:	sekretarz sądowy Monika Górczak

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa **B. G.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o **zapłatę**

I. oddala powództwo;

II. ustala, że powódka B. G. koszty postępowania ponosi w całości, pozostawiając szczegółowe ich rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: IC 848/17

UZASADNIENIE

W pozwie dnia 21 sierpnia 2017 roku skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. powódka B. G. na podstawie art. 189 kpc wniosła o ustalenie, że:

1) nie istnieje aneks zmieniający kredyt udzielony na podstawie umowy nr (...) zawartej w dniu 21 listopada 2006 r. na kredyt waloryzowany, tj. aneks ten nigdy nie został zawarty w sensie formalnym oraz że kredyt udzielony na podstawie umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) nie jest kredytem waloryzowanym do waluty obcej;

2) aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 21 listopada 2006 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF nie istnieje, tj. nigdy nie został zawarty w sensie formalnym z uwagi na brak podpisu powódki pod nim;

3) oświadczenie o ustanowieniu hipoteki łącznej kaucyjnej do wysokości 1.338.750 zł na rzecz pozwanego z dnia 29 lipca 2010 r. na nieruchomości położonej przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy –Mokotowa w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) nie istnieje tj. oświadczenie to nigdy nie zostało złożone przez powódkę w sensie formalnym z uwagi na brak podpisu pod nim;

ewentualnie w przypadku oddalenia żądania z pkt 1, 2 i 3 powódka wniosła o :

4) ustalenie nieistnienia umowy kredytu waloryzowanego do waluty obcej wobec tego, że umowa taka nie określa essentialia negotii umowy kredytu wymaganych ustawą Prawo Bankowe,

ewentualnie w przypadku oddalenia żądania z pkt 1, 2, 3,4 powódka wniosła o :

5) ustalenie, że umowa kredytu waloryzowanego do waluty obcej jest bezwzględnie nieważna, ewentualnie nie istnieje wobec zastosowania niedopuszczalnej przez prawo waloryzacji i strony są związane wyłącznie pierwotnym tekstem umowy tj. umową nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) zawartą w dniu 21 listopada 2006 roku.

Ponadto obok roszczeń wskazanych powyżej powódka wniosła o:

1) stwierdzenie, iż aneks nr (...) do umowy nr (...) o kredyt gotówkowy długoterminowy walutowy zawarty w dniu 23 września 2010 r. oraz umowa nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) waloryzowaną kursem, zawartą w dniu 23 września 2010 r. nie istnieje z uwagi na brak oświadczenia woli po stronie pozwanego,

ewentualnie o:

2) stwierdzenie nieważności względnej aneksu nr (...) do umowy nr (...) o kredyt gotówkowy długoterminowy walutowy zawarty w dniu 23 września 2010 r. oraz umowy nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) waloryzowaną kursem, zawartą w dniu 23 września 2010 r. na skutek uchylecia się przez powódkę od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu lub podstępem, oraz

3) stwierdzenie nieważności względnej oświadczenia powódki o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej do kwoty 2.550.000 zł na rzecz (...) Bank S.A. na nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) z uwagi na uchylecie się przez powódkę od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu,

ewentualnie w przypadku oddalenia roszczenia z pkt. 1. i 2. powyżej, powódka wniosła o:

4) stwierdzenie, iż umowa nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) waloryzowana kursem, zawarta w dniu 23 września 2010 r. jest bezwzględnie nieważna, ewentualnie nie istnieje wobec zastosowania w niej niedopuszczalnej waloryzacji kursem waluty obcej.

Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż sprawa dotyczy dwóch umów kredytowych zawartych z pozwanym Bankiem przez nią oraz przez jej byłego męża J. M. oraz zawartych do tych umów aneksów. Powódka wskazała, iż kwestionuje wskazane aneksy, których jej zdaniem nie zawarła lub zawarła pod wpływem błędu, a które zmieniły charakter umów kredytowych oraz zwiększyły jej zobowiązania wobec pozwanego Banku. Ponadto powódka zakwestionowała również zawarcie umowy pożyczki z dnia 23 września 2010 roku, jako że nie została ona podpisana przez reprezentantów banku, a podpis powódka złożyła pod wpływem błędu lub podstępem oraz oświadczenia o ustanowieniu hipoteki, których powódka nie złożyła lub złożyła pod wpływem błędu lub postępu / pozw k. 2-83/.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 12 stycznia 2018 roku wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował okoliczności wskazane przez powódkę w pozwie, zaprzeczył aby powódka była samodzielnie uprawniona do wystąpienia z powództwem o ustalenie, miała interes prawny w żądanym ustaleniu, udowodniła roszczenie dochodzone pozwem, ponadto pozwany zaprzeczył aby postanowienia kwestionowane przez powódkę były sprzeczne z ustawą, dobrymi obyczajami, czy też by naruszały interes powódki jako konsumenta. Pozwany podniósł, iż powódka stara się wpłynąć na sytuację prawną osoby nieuczestniczącej w niniejszym sporze. Ponadto dodał, iż powódka nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia,

zaś wytoczone powództwo jest niedopuszczalne z uwagi na jego cel. Zdaniem pozwanego jest ono nakierowane na uzyskanie przez powódkę przewagi negocjacyjnej w sporze z Bankiem i byłym mężem oraz uzyskanie dodatkowego argumentu i dowodu w sporach sądowych z tymi podmiotami /odpowiedź na pozew k.583-637/.

W piśmie procesowym z dnia 27 lipca 2018 roku powódka rozszerzyła powództwo , w ten sposób, że:

1) na wypadek uznania, że powódka nie posiada interesu prawnego odnośnie roszczeń o ustalenie zgłoszonych w pkt I petitum pozwu z dnia 21 sierpnia 2017 roku wniosła ewentualnie o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki roszczenia o zapłatę w następujących kwotach:

a) 500 zł tytułem spłaty kredytu nr (...) z dnia 21 listopada 2016 roku;

b) 50 CHF tytułem spłaty kredytu nr (...) z dnia 21 listopada 2006 roku

tj. świadczeń nienależnych, o których mowa w art. 410 k.c.

2) na wypadek uznania, że powódka nie posiada interesu prawnego odnośnie roszczeń o ustalenie zgłoszonych w pkt II petitum pozwu z dnia 21 sierpnia 2017 roku wniosła ewentualnie o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki roszczenia o zapłatę w następujących kwotach:

a) 500 zł tytułem spłaty kredytu nr (...) z dnia 23 września 2010 roku;

b) 50 CHF tytułem spłaty kredytu nr (...) z dnia 23 września 2010 roku

tj. świadczeń nienależnych, o których mowa w art. 410 k.c.

/pismo k. 986-995/.

W piśmie procesowym z dnia 10 maja 2019 roku powódka wniosła w trybie art. 194 § 1 k.p.c. o wezwanie do udziału w sprawie J. M. /wniosek k. 1155/.

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek powódki o wezwanie do udziału w sprawie J. M. /postanowienie k. 1161/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie /protokół rozprawy k. 1180, pismo pozwanego k. 1022-1027/.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 2006 roku powódka B. G. (nosząca wówczas nazwisko M.) wraz z ówczesnym mężem J. M. zawarli z pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) nr (...) w wysokości 892.500 PLN na przedpłatę na poczet budowy i nabycia lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w W. /**dowód:** umowa k. 113-117/.

W dniu zaś 29 października 2007 roku powódka wraz z J. M. zawarła z pozwanym Bankiem umowę o kredyt gotówkowy długoterminowy nr (...) w wysokości 675.000 CHF, który był przeznaczony na spłatę wcześniejszej umowy kredytu nr (...)/**dowód:** umowa k. 87-89/.

W dniu 11 września 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w sprawie oznaczonej sygn. akt III C 451/08 orzekł rozwód związku małżeńskiego zawartego pomiędzy J. M., a powódką bez podziału majątku wspólnego. Powódka i J. M. posiadają jedno wspólne dziecko /**dowód:** wyrok k. 99/.

J. M. w okresie od 25 października 2007 roku do kwietnia 2017 roku sprawował funkcję członka zarządu (...), przy czym w okresie od 17 września 2013 roku –funkcje wiceprezesa (...) /okoliczności bezsporne/.

J. M. zarówno w czasie trwania związku małżeńskiego z powódką, jak i po orzeczeniu rozvodu dokonywał rozliczeń z pozwanym Bankiem z obu umów kredytowych tj. wpłacał bezpośrednio do banku raty zobowiązań kredytowych wynikających z zawartych umów. Był on również jedynym posiadaczem kont do obsługi zadłużeń w banku. Z kolei powódka częściowo rozliczała się z J. M. z tytułu spłacanych przez niego zobowiązań w ramach prywatnych rozliczeń /**dowód**: zaświadczenie k. 119/.

W dniu 24 grudnia 2008 roku powódka zawarła kolejny związek małżeński, zmieniła nazwisko na G., zaś dowód osobisty z jej poprzednim nazwiskiem M. o nr (...) został unieważniony (zniszczony) w dniu 21 stycznia 2010 roku. W dniu 21 grudnia 2009 roku powódce wystawiono nowy dowód osobisty, który został jej wydany w dniu 21 stycznia 2010 roku /**dowody**: odpis skrócony aktu zawarcia małżeństwa k. 672, xero dowodu osobistego powódki k. 672v., zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174 /.

O fakcie zmiany danych osobowych, jak i o zmianie dokumentu tożsamości powódka B. G. zgłosiła pozwanemu Bankowi dopiero w dniu 12 września 2016 roku /**dowód**: oświadczenie o zmianie danych osobowych k. 671, zaświadczenie k. 105 /.

Początkowo po orzeczeniu rozvodu powódka z uwagi na wspólne dziecko pozostawała z J. M. w bardzo dobrych relacjach. Mieli w tym czasie wspólny majątek i wspólne zobowiązania kredytowe. Kredyty były spłacane na bieżąco. Około 2 lata po rozwodzie tj. w dniu 23 września 2010 roku do domu powódki przyjechał kierowca wysłany przez J. M. wraz z dokumentami do podpisania przez powódkę. Powódka podpisała w tym dniu aneks do umowy kredytu gotówkowego długoterminowego walutowego z dnia 29 października 2007 roku nr (...), który zmieniał umowę o kredyt gotówkowy długoterminowy na kredyt waloryzowany kursem CHF i umożliwiał dokonywanie spłaty kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji. Ponadto w tym samym dniu powódka podpisała umowę nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) waloryzowaną kursem CHF w wysokości 1.700.000 CHF, która miała zostać przeznaczona na spłatę kredytu udzielonego umową nr (...). Zarówno na aneksie do umowy nr (...) i na umowie nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) powódka podpisała się jako B. M.. / **dowody**: aneks nr (...) do umowy (...) k. 90, umowa nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) k. 90v.-96, zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174 /.

Dnia 23 września 2010 roku również powódka B. G. podpisując się jako B. M., złożyła oświadczenie o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej do kwoty 2.550.000 zł na rzecz (...) Bank S.A. na nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) na zabezpieczenie pożyczki hipotecznej z dnia 23 września 2010 roku nr (...) /**dowód**: oświadczenie k. 98, zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174/.

Z kolei w dniu 9 listopada 2010 roku został zawarty aneks nr (...) do Umowy nr (...) z dnia 21 listopada 2006 roku, który zmieniał walutę spłaty kredytu hipotecznego dla osób fizycznych w ramach (...) waloryzowanego kursem CHF. Jako kredytobiorcy zostali wpisani J. M. i B. M. legitymująca się dowodem osobistym o nr (...), zamieszkała w W. przy ul. (...). Aneks ten został parafowany i podpisany przez J. M. / **dowód**: 110-112, korespondencja pomiędzy powódką a J. M. e-mail k. 118/.

Na przełomie roku 2015/2016 pomiędzy B. G. a J. M. zaczęło dochodzić do konfliktów na tle sprawowania władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim synem, a także na tle finansowym. Powódka chciała podjąć próbę podziału majątku wspólnego z byłym mężem. Początkowo umówili się, że powódce przypadnie w rozliczeniu dom i kredyt do spłaty w wysokości ok. 1 mln złotych, zaś J. M. miał otrzymać dwa mieszkania /**dowód**: zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174/.

W trakcie przygotowań do postępowania o podział majątku powódka B. G. udała się do oddziału pozwanego Banku, aby dowiedzieć się jaka kwota z udzielonych przez pozwanego kredytów pozostała jej do spłaty. Wtedy dowiedziała, się, że pierwotny kredyt nie istnieje, natomiast w obrocie funkcjonuje pożyczka hipoteczna zaciągnięta w 2010 roku /**dowód**: zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174/.

W dniu 21 sierpnia 2017 roku powódka B. G. wystosowała do pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. pismo, w którym oświadczyła, że uchyla się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 23 września 2010 roku w umowie nr (...) o pożyczkę hipoteczną dla osób fizycznych (...) waloryzowaną kursem CHF, w aneksie nr (...) do umowy nr (...) o kredyt gotówkowy długoterminowy walutowy oraz w oświadczeniu o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej do kwoty 2.550.000 zł na rzecz (...) Bank S.A. na nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Oświadczyła również, że w chwili podpisywania umowy działała w mylnym przekonaniu co do charakteru i treści podpisywanych dokumentów tzn. była przekonana, że jedynie uzupełnia swój podpis na umowie nr (...). Dodała, iż błędne przekonanie co do charakteru i treści podpisywanych dokumentów wywołał u niej były mąż, J. M., pełniący wówczas funkcję wiceprezesa (...) S.A./**dowód:** oświadczenie k.97/.

Kredyt hipoteczny udzielony przez pozwanego Bank na podstawie umowy nr (...) r. oraz pożyczka hipoteczna udzielona na podstawie umowy nr (...) zostały całkowicie spłacone w dniu 30 maja 2018 roku przez J. M. /**dowody:** zaświadczenia k. 983-984, zeznania powódki k. 1016-1020 i k. 1172-1174 /.

W okresie od dnia 22 lutego 2018 roku do dnia 31 sierpnia 2018 roku powódka otrzymała od pozwanego (...) 4 przelewy w łącznej wysokości 1100 zł z tytułu zwrotu nienależnych środków z tytułu spłaty kredytu /**dowód:** zaświadczenie k. 1141/.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie: dokumentów i ich kopii złożonych do akt sprawy przez strony oraz przesłuchania powódki.

Wiarygodność dokumentów nie była podważana przez strony, zaś Sąd nie znalazł podstaw do ich kwestionowania z urzędu.

Co do zeznań powódki Sąd nie dał jej wiary w zakresie, w jakim powódka utrzymywała, iż nie wiedziała, jakie podpisuje dokumenty. Powódka sama przyznała, że to ona podpisała umowę pożyczki hipotecznej, aneks nr (...) do umowy kredytu oraz oświadczenie o ustanowieniu hipoteki i podpisała, je jako B. M., nie mniej jednak nie można przyjąć, iż dokumenty te dotyczyły starej umowy z 2007 roku jak twierdziła powódka bowiem były one datowane 3 lata później niż pierwotna umowa. Nie bez znaczenia dla oceny wiarygodności zeznań powódki w tym zakresie było posiadane przez nią wyższe wykształcenie ekonomiczne.

W odniesieniu do powódki Sąd uznał za wiarygodne jej zeznania, zgodnie z którymi powódka w toku realizacji umów z pozwanym bankiem polegała na wiedzy, wykształceniu i doświadczeniu byłego męża.

Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu instrumentów finansowych oraz z zakresu badania pisma ręcznego z uwagi na to, iż okoliczności, na jakie miał być powołany niniejszy dowód zostały wykazane za pomocą innych środków dowodowych, bądź też nie stanowiły istotnych okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, wobec oddalenia powództwa z uwagi na brak interesu prawnego do ustalenia, a przeprowadzenie dowodu prowadziłoby do nieuzasadnionej zwłoki w niniejszym postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu w całości.

Stosownie do treści art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Warunkiem sine qua non dopuszczalności powództwa o ustalenie jest istnienie po stronie powodowej interesu prawnego w ustaleniu konkretnego stosunku prawnego lub konkretnego prawa. Interes prawny stanowi przesłankę merytoryczną powództwa o ustalenie.

Uznaje się, że interes prawny zachodzi wówczas, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór

istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (wyr. SN z 18.6.2009 r., II CSK 33/09, OSNC 2010, Nr B, poz. 47). Interes prawny zachodzi zatem wówczas, gdy istnieje niepewność danego prawa lub stosunku prawnego, zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym wyrok w procesie o ustalenie, wydany na podstawie przepisu art. 189 k.p.c., może mieć wyłącznie charakter deklaracyjny, to znaczy może jedynie stwierdzać istniejący już obiektywnie stan praw i stosunków prawnych. W żadnym natomiast razie powództwo o ustalenie nie może zmierzać do ukształtowania na nowo stosunków prawnych między stronami procesu, w tym również do zniweczenia (uchylenia) skutków czynności prawnych dokonanych z ich udziałem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013 roku, sygn. akt I ACa 498/13).

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż dochodzone pierwotnie przez powódkę żądanie ustalenia nieistnienia aneksu nr (...) do umowy nr (...) oraz aneksu nr (...) do umowy nr (...) oraz oświadczenia o ustanowieniu hipoteki bądź też żądanie stwierdzenia nieistnienia wskazanych powyżej dokumentów nie zasługiwało na uwzględnienie, z uwagi na brak legitymacji procesowej do wystąpienia z takim żądaniem. Powódka zawarła przedmiotowe umowy i aneksy z pozwanym Bankiem przy współudziale byłego męża J. M.. Niedopuszczalne jest zatem powództwo o ustalenie, w przypadku braku występowania po stronie powodowej jednego z kredytobiorców. Chociaż powódka w późniejszym terminie wniosła pismem procesowym z dnia 10 maja 2019 roku o wezwanie do udziału w sprawie J. M. w trybie art. 194 § 1 k.p.c., to wniosek ten zgłoszony został oddalony z uwagi na brak interesu prawnego powódki, a także wobec wygaśnięcia roszczenia o zapłatę wobec zwrotu środków przez bank wobec całkowitej spłaty kredytu i pożyczki hipotecznej przez drugiego z kredytobiorców tj. J. M..

W ocenie Sądu, powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieistnienia aneksu zmieniającego kredyt udzielony na podstawie umowy nr (...) zawartej 21 listopada 2006 roku na kredyt waloryzowany oraz aneks nr (...) do tej umowy oraz o ustalenie nieistnienia oświadczenia o ustanowieniu hipoteki oraz o ustalenie nieważności umowy kredytu oraz o ustalenie, że umowa o pożyczkę hipoteczną nr (...) nie istnieje oraz stwierdzenie nieważności oświadczenia o ustanowieniu hipoteki, bowiem ewentualne uwzględnienie tego żądania nie zakończyłoby definitywnie istniejącego pomiędzy stronami sporu i nie zapewniłoby powódce skutecznej ochrony prawnej.

Niezależnie od braku interesu prawnego powódki, na gruncie materiału dowodowego niniejszej sprawy nie było podstaw do stwierdzenia, że powódka zawierając umowę kredytu oraz podpisując kolejne aneksy do umowy działała pod wpływem błędów. Przepis art. 84 § 1

i 2 k.c. pozwala stronie czynności prawnej, w razie błędu co do treści czynności prawnej, uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy albo gdy wiedziała ona

o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć (z wyjątkiem nieodpłatnych czynności prawnych). Można powoływać się tylko na błąd istotny, to jest uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. W piśmiennictwie i orzecznictwie przyjmuje się, że błędem jest niezgodne z rzeczywistością wyobrażenie o czynności, przy czym niezgodność może dotyczyć zarówno faktów, jak i prawa. Błąd polega zatem na różnicy między wolą a jej wyrazem (oświadczeniem), wywołanym mylnym oświadczeniem o treści czynności prawnej. Przyjmuje się przy tym, że możliwość powołania się na błąd jest wyłączona, jeżeli był on wywołany lekkomyślnością osoby składającej oświadczenie woli, polegającą na niedołożeniu należytej staranności w celu zbadania okoliczności faktycznych (vide orz. SN z 24.01.1974 r., II CR 761/73, OSP 1973/11/238; z 30.06.2005 r., IV CK 799/04, OSNC 2006/5/94; z 29.11.2012 r., II CSK 171/12, LEX nr 1294475).

Powódka B. G. podjęła próbę uchylenia się od skutków prawnych jej oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia aneksu nr (...), spornej umowy pożyczki hipotecznej i oświadczenia o ustanowieniu hipoteki powołując się na błąd bądź też niewiedzę, co do treści podpisywanych dokumentów.

Błąd w znaczeniu wady oświadczenia woli jest określany jako błąd postrzegania („błąd widzenia”), w odróżnieniu od błędów przewidywania i wnioskowania, które, należąc do sfery motywacyjnej podejmowanej czynności prawnej, tworzą pobudkę, pod wpływem której wyrażone zostaje oświadczenie woli uznane następnie przez oświadczającego za „błąd”, gdy okazuje się, że oświadczenie nie osiągnęło zamierzonego i przewidywanego celu. Jak wcześniej wskazano, art. 84 k.c. określa dwie pozytywne i niezbędne przesłanki błędu

w znaczeniu prawnym: musi to być błąd co do treści czynności prawnej i musi być błędem istotnym. Błąd odnosi się do treści czynności prawnej, gdy jest z nią ściśle powiązany, to znaczy dotyczy któregośkolwiek chociażby elementu składającego się na jej treść. Błąd może dotyczyć nie tylko essentialia negotii, ale także innych okoliczności lub elementów należących do treści czynności prawnej. W analizowanej płaszczyźnie błąd może dotyczyć

w szczególności: przedmiotu czynności prawnej (lub jego cech), rodzaju czynności prawnej, osoby kontrahenta, jego sytuacji prawnej (por.: wyrok SN z 24.10.1972 r., I CR 177/72, Legalis nr 16651). Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Natomiast walor istotności błędu sformułowany w art. 84 § 2 k.c., oznacza, że błąd musi być zobiektywizowany; subiektywny pogląd składającego oświadczenie nie wystarcza. Zobiektywizowany charakter błędu wynika z odwołania się do przypuszczenia, jak by się

w tej sytuacji zachował człowiek oceniający sprawę rozsądnie i niedziałający pod wpływem błędu, to znaczy, czy złożyłby oświadczenie tej treści.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, w wersji obowiązującej w dniu zawarcia umowy kredytu, przewidywała w art. 69 ust. 2, że umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje oraz warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy. Zawarta przez strony sporna umowa kredytu zawiera wszystkie wymagane prawem elementy, spośród których za essentialia negotii umowy kredytu w judykaturze uznaje się kwotę kredytu, termin jego spłaty oraz wysokość oprocentowania (por. orz. SN z 17.01.2003 r., III CZP 82/02, Legalis nr 55850). Wśród wskazanych powyżej wymaganych przez Prawo bankowe elementów umowy kredytu nie ma określenia całkowitego kosztu kredytu czy rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Powódka podpisała kwestionowane przez nią dokumenty będąc w dobrych relacjach z byłym mężem. Kredyt przez kilka następnych lat był systematycznie spłacany za pośrednictwem konta należącego J. M.. Nie można zatem mówić o błędzie czy też niewiedzy co do treści czy też istnienia tych dokumentów. W chwili obecnej wszystkie zobowiązania ze spornych umów zostały wobec pozwanego Banku zaspokojone. Ponadto pozwany bank dokonał zwrotu środków z tytułu rat kredytu wpłaconych bezpośrednio przez powódkę tak więc, również roszczenie powódki o zapłatę zgłoszone przez nią w piśmie z dnia 27 lipca 2018 roku wygasło i podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ustalając, że powódka B. G. jako przegrywająca proces, w całości ponosi koszty procesu i na podstawie art. 108 § 1 zdanie drugie k.p.c. pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt II wyroku).